

تعلیم و تربیت اخلاقی

در پرتو کلام بزرگان

محمد قدرتی شاتوری

انتشارات مینوفر
Minufar.ir

مشهد مقدس - ۱۳۹۶

فهرست

۷.....	پیشگفتار.....
۹.....	فصل اول: اهمیت تعلیم و تربیت.....
۱۱.....	باب اول: فضیلت علم و دانش در قرآن.....
۱۳.....	باب دوم: فضایل علم و عالم نزد پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و ائمه علیهم السلام
۲۰.....	باب سوم: تربیت و تعلیم.....
۲۲.....	باب چهارم: حقوق آموزش.....
۲۴.....	باب پنجم: تحول آموزش در ورزش.....
۲۵.....	فصل دوم: ویژگی‌های اخلاقی مربیان.....
۲۷.....	باب اول: یگانگی علم و عمل.....
۲۸.....	احادیث و روایات.....
۳۳.....	باب دوم: اخلاص.....
۳۶.....	احادیث و روایات.....
۳۸.....	باب سوم: تواضع.....
۴۱.....	احادیث و روایات.....
۴۳.....	باب چهارم: عفو و حلم.....
۴۵.....	احادیث و روایات.....
۴۶.....	باب پنجم: محبت و مهربانی.....
۴۸.....	احادیث و روایات.....
۴۹.....	باب ششم: آراستگی.....

۵۰	احادیث و روایات
۵۱	باب هفتم: توجه به کرامت انسانی
۵۳	انواع کرامت
۵۳	دسته بندی اول
۵۳	دسته بندی دوم
۵۷	احادیث و روایات
۵۷	باب هشتم
۵۷	تقوای این مرز
۵۸	احادیث و روایات
۶۰	نقش معلمان در رونق بخشش به نماز
۶۵	فصل سوم
۶۷	باب اول: تعلیم و تربیت در دیدگاه امام خمینی (ره)
۶۷	نقش معلم
۶۷	ترکیه مقدم بر تعلیم
۶۸	امانت الهی
۶۹	خیانتی بزرگ
۷۰	همراهی تربیت با تعلیم
۷۵	معلم مبدأ پرورش
۷۶	تربیت همه جانبه انسان هدف اصلی
۷۷	سرمایه بزرگ
۸۰	به کارگیری تربیت در همه علوم
۸۰	تذکر و پند

۸۱.....	توجه به بندگی.....
۸۲.....	باب دوم: تعلیم و تربیت در دیدگاه مقام معظم رهبری.....
۸۲.....	حقیقت تعلیم و تربیت.....
۸۳.....	انحطاط اخلاق.....
۸۳.....	نقش معلم.....
۸۴.....	عمه باید معلم باشند.....
۸۵.....	فضیلت معلمی و تعلیم.....
۸۸.....	نقش آغوش پرورش.....
۸۹.....	یگانگی علم و عمل.....
۹۲.....	اخلاص.....
۹۵.....	دعوت به تفکر.....
۹۶.....	تزکیه و پرورش مقدم بر تلامذ.....
۹۸.....	تربیت در همه علوم.....
۱۰۱.....	منزلت و تکریم معلم.....
۱۰۶.....	تواضع و تکریم مربی.....
۱۰۹.....	فصل چهارم: نقش خانواده در تربیت
۱۱۶.....	نقش والدین در پرورش دانش آموز با حجاب.....
۱۱۹.....	بررسی آیات حجاب.....
۱۲۱.....	حجاب حق است یا تکلیف؟.....
۱۲۵.....	منابع.....

پیشگفتار

امام علی علیه السلام فرمودند: ای کمیل! پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله را خدا تربیت کرد و آن حضرت مرا تربیت نمود و من نیز اهل ایمان را تربیت نموده و آداب پسندیده را به آنها یاد می‌دهم.^۱

قرآن مجید سینه پیامبران و ائمه مملو از آموزه‌های تربیتی است. از مهمترین ویژگی‌های انسان تربیت پذیری اوست که پیشرفت انسان و جوامع در گرو تربیت و تعلیم صحیح نظام آموزشی آن جامعه می‌باشد. سعادت و خوشبختی انسان نیز در گرو پرورش یافتن صفات اخلاقی می‌باشد که اگر صفات اخلاقی انسان شکوفا نشود، در دنیا و آخرت به سعادت و خوشبختی دست پیدا می‌کنند و از تاریکی‌ها و ظلمت‌های بی‌پایانی می‌یابند. زندگی انسان‌ها در امور اقتصادی و بهره‌مندی از ثبات و ثبات دینی محدود نمی‌شود بلکه انسان‌ها نیازمند رشد نفس و فطرت خویش می‌باشند و نیاز دارند متخلق به صفات الهی گردند. اخلاق و سیره پیامبر صلی الله علیه و آله و ائمه علیهم السلام نمونه کامل مکتب تربیتی اسلام می‌باشد و اگر به گفتار و کردار آن بزرگواران در باب تربیتی توجه شود و روش و سیره آن‌ها در تربیت امروزی پی‌ریزی شود بسیاری از مشکلات اخلاقی جامعه امروزی از میان می‌رود.

تعلیم و تربیت کاری بسیار ظریف و پیچیده است و به انسان‌ها به آن نیازمند هستند و اگر معلمان اصول اخلاقی را رعایت نکنند، انسان نه‌جوان و نه‌جوان را به درجه‌ای اعلای کمال و اخلاق می‌رساند و اخلاق حقیقی را اخلاق بزرگواران دین در آن‌ها تجدید می‌شود دانش آموزان باید به حسن اخلاق و روابط اخلاقی در اجتماع و کارهای حکیمانه و رعایت حقوق دیگران آراسته شوند و میل به علم و اخلاق در فطرت هر انسانی وجود دارد و نیاز به

شکوفاشدن دارد دانش آموزان اگر فضایل و اخلاق را در معلمان نبینند به اخلاق گرایش پیدا نمی کنند معلم باید در اعماق دل و جان دانش آموزان نفوذ داشته باشد در جامعه امروزی معلمان می توانند دانش آموزان را از انحطاط اخلاقی دور نمایند و با ویژگی های اخلاقی خود تاثیر مطلوبی بر دانش آموزان داشته باشند و خود را بعنوان الگوی جامع و کاملی از انسانیت در برابر دانش آموزان نشان دهند. تعلیم و تربیت در اسلام بسیار پر اهمیت است و دانش آموزان باید از سرچشمه ی زلال علم و دانش بنوشند و استعداد های خود را شکوفا سازند و این شکوفایی را در راه شکوفایی ایران اسلامی بکار گیرند و بی شک معلمان تاثیر زیادی در رشد و تکامل دانش آموزان دارند این دانش آموزان ممکن است خود نیز معلم شوند اگر درست تربیت نیابند نسل های زیادی را دچار انحطاط اخلاقی و تربیتی می کنند. نگارنده در این نوشتار تعلیم و تربیت اخلاقی را به سه فصل تقسیم کرده است و هر فصل نیز دارای باب های مختلفی است که به بررسی ویژگی های اخلاقی معلمان می پردازد در فصل اول به بررسی تربیت پیامبر ﷺ و امامان علیّه و در فصل دوم به بررسی تعلیم و تربیت در دیدگاه امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری و در فصل سوم نیز به تبیین نقش خانواده در تربیت پرداخته شده است و ذکر این نکته لازم است که در نوشتار حاضر، بررسی و دانش آموز و همچنین معلم و مربی گر چه واژگانی با بار معنای متفاوتی هستند، لیکن با توجه به همراهی تعلیم و تربیت و همخوانی با اهداف نوشتار، بصورت مترادف بکار رفته اند. امید است نوشتار حاضر مقبول درگاه خداوند تعالی و مورد استفاده مربیان و معلمان دلسوز و خوانندگان گرامی قرار گیرد.

وَمِنْ اللَّهِ التَّوْفِيقُ

محمد قدرتی شاتوری